

## Vooruitkijken

Pia Dijkstra van D'66 heeft zich ongewoon boos gemaakt over de genderoperatie-wachlijsten. Doet ze dat omdat ze erg begaan is met deze mens of omdat ze de indruk wil wekken dat ze een mens is die deugt? Wat is belangrijker dat genders zich vrij op straat kunnen bewegen of dat er in een stadhuis gendervriendelijke toiletten zijn? Wat heb je daaraan als je die niet eens veilig kunt bereiken. Deze discussie hoorde ik op de radio.

Ik kwam terug van een middag met leden van Bezield Verband in Utrecht. "De tijd kantelt" van Herman Agterhoek had zo een honderd mensen uit vooral katholieke parochies in Nederland samengebracht. Het moet een middag van hoop en perspectief worden. Meer vooruit kijken dan door de achteruitspiegel. Niet blindstaren op doodlopende wegen. We werden door Annemiek Schrijver – die pas haar boek Van het padje – had gepresenteerd in de abdij van Berne – bij de hand genomen om wat minder in het hoofdkantoor te gaan zitten en wat meer in de hartkamer die zij zo rondom de navel situeert.

Ze gaf ons een gezegde van Jezus en vroeg ons: wat zegt Jezus vandaag tegen jou...? Ik trok het kaartje hoe is uw naam en dat raakte me. Hoe heet je, vanwaar kom je, bij wie hoor, hoe wil je genoemd worden? Dat iedere mens een naam heeft en krijgt is voor mij zeer betekenisvol. Ik dacht aan schoonmakers. Hoe zij licht brengen waar stof is en dat zien en benoemen. Ik dacht aan de mensen die men mensen sans papiers noemt, de illegalen van wie de naam er niet toe lijkt te doen. Iemand vertelde van een Syriër op het vliegveld met paspoortproblemen en hoe ze vanuit haar groep hielpen. Ik dacht aan kinderen zonder naam. Ik dacht aan die Malinese jongen die ineens een naam en een gezicht kreeg nadat hij een kind redde in Parijs. In de ogen en de daad van deze man zag ik Jezus.

In de tram op weg naar de bijeenkomst kwam ik door een groet, goedemorgen, in gesprek met een Syrische man en twee van zijn zoons. Hij kwam uit Aleppo, waar ze bijzondere zeep maken, was er kapper en pas negen maanden hier. Ik merkte dat ze erg hun best deden om Nederlands te leren. Taal helpt zeer om mee te kunnen doen.

Een vrouw vertelde hoe Gerard Zuidberg, die zeer gemist werd, in Utrecht een aanzet had gegeven tot taallessen door studenten aan vluchtelingen. Er was ons verteld dat Gerard in zijn laatste uren was, maar zijn inspiratie was nog niet in zijn laatste uren. Er waren meer verhalen die het hart raakten, maar af en toe gingen we ook weer naar de bovenkamer: er moet ook nagedacht worden.

Ook over boosheid opdat ze niet vernietigend werkt maar energie geeft. Janneke Stegeman, theoloog des vaderlands in 2017 en schrijver van "Daar heb je Hem weer" haakte in op dat thema boosheid. Ook onder kerkmensen is heel wat

boosheid. Boosheid om het niet gezien zijn, boosheid om oordelen zonder luisteren, boosheid om opzij gezet worden. Er zijn heel wat mensen gegriefd. Het is een van de vele redenen van de leegloop. Dat zou ook erkend en benoemd moeten worden.

Als we verder willen en vooruit willen kijken hebben we ook anderen nodig. Mensen die naar ons kijken. Mensen uit een andere wereld. Mensen die kritisch meedenken en nieuwe vragen stellen. Zelfgenoegzaam naar binnen gekeerd zijn leidt tot een huis met de gordijnen dicht, hoezeer het ook nodig kan zijn om naar binnen gericht te zijn. Wie veel mensen ontmoet heeft ook tijd voor zichzelf nodig om naar zichzelf en die mensen te luisteren.

Iemand vertelde over de waarde van de huiskamerbijbel/ gesprekken met Gerard Zuidberg en weer een ander vertelde over zijn aandacht voor duurzaamheid, maar je kunt beter spreken van sustainability. Als ik het goed hoorde. Enkele vrouwen vertelden van hun kinderen die niets meer van de kerk moesten hebben of van het geloof. Wat die kinderen bedoelen is niet echt duidelijk en het gesprek daarover lijkt niet echt op gang te komen. Er ligt hier meer pijn en verlegenheid dan hardop gezegd. Respect heet dat al snel.

Respect las ik ook in de entreehal van de Hogeschool Rotterdam die zeer verschillende studenten onderwijs geeft. Ik mocht me er de voorbije twee dagen twee maal door vijf studenten HBO verpleegkunde laten interviewen over zin in de laatste levensfase. Ik was aangenaam verrast door hun vragen en verhalen maar zag ook dat respect een begin is maar niet het einde. Het gaat om gesprek, dialoog, elkaar beter leren kennen. Het gaat om de lastige kunst om met verschillen en eigenheden om te gaan.

Herman vertelde hoe een bisschop in het najaar gaat praten met jonge economen. Ik dacht aan het boek God en geld dat pas verscheen. Er is een groeiend inzicht dat er geen autonomie zonder relatie is. In relatie word ik autonoom gezien en erkend. Jezelf verloochenen is niet jezelf vernietigen maar in relatie gaan staan. Elkaar aankijken en aanspreken. Elkaar ook bijsturen maar niet betuttelend van bovenaf. Boven krijgt pas betekenis als er een heen en weer ontstaat tussen het hoofdkantoor van het denken en haar meningen en de kamer van het hart die liefde als de weg als wegwijzer kent. Ik zou nog liever van gerechtigheid spreken. Het was een kunst elkaar goed te verstaan. Geloof en kerk leken elkaar voor de voeten te lopen.

Tussendoor was er de vraag van Annemiek. Wie ben ik en om wie maak ik me druk. Wat verbeeld ik me. Wil ik een mens van goede wil zijn die deugd en aan de goede kant staan. Erkennen we wel dat we ook verkeerd dachten en kozen, bijvoorbeeld door de mens zo eenzijdig boven alles als de rentmeester van de schepping te zien, was een vraag van Janneke Stegeman.

Wat betekent alles wat we zeggen als daarin niet de stem van de lijdende mens doorklinkt. De ochtendkrant Trouw waarover ook een bijzonder verhaal werd verteld had me geïnspireerd tot onderstaande tekst. De buschauffeur van lijn 5

die me zag aankomen ´rennen` wachtte even. Ik dankte haar. Ze stortte haar hart uit over de chaos in de binnenstad tot 2020. Een weg vinden in de chaos, schuilplaatsen scheppen voor de onveiligen, plaatsen waar stilte en zingen is en mensen elkaar behoeden en de zegen van de Eeuwige geven in doen en laten..... Dat helpt om uit de kramp van het achteruitkijken in de ruimte van het vooruitkijken te komen. Dat helpt om zicht te krijgen op de vraag wat en wie heeft voorrang. Wat mij betreft gaat het om lijden verlichten.

Marinus van den Berg, spiritueel dagboek, 2 juni 2018

## **Psalm 43 en de ochtendkrant**

### **Vrees niet God**

Vrees niet God

Vrees het neoliberalisme

Vrees wie armen wil korten

Vrees wie vluchtenden wil verdrijven

Vrees niet God

Vrees wie vrijheid voorstaat

Vrijheid van ieder voor zich

Vrijheid zonder verantwoordelijkheid

Vrees niet God

De stem van de kwetsbare

De stem van de vernederde

De stem van de onderdrukte

Vrees niet God

Heb je naaste liefde

Gerechtigheid is de weg.

Tekst Marinus van den Berg

2 juni 2018